

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

— PIRMAS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS AMERIKOJE —

Vol. II

KAINA, 2c

Chicago, Ill., Sėdėda, Vasaris-February 10, 1915.

PRICE, 2c.

No. 34

Entered as Second-Class Matter March 7, 1913, at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Rusai apleidžia Bukoviną

Austrai su vokiečiais veja rusus iš Austrijos

Vokietijos socialistai reikalauja karės užbaigimo

Turkai bombardavo Jaltą.
Rusai paskandino 8 turkų laivus

Vokiečiai bombarduoja Soissons

RUSAI APLEIDŽIA BUKOVINĄ.

LONDONAS, Feb. 10. — Šios dienos pranešimai iš rytų karės fronto rodo, kad rusų veržimasis Vengrijon yra sulaukęs ir kad rusai pradėjo trauktis iš Bukovinos.

Keletą dienų vokiečių ir austrų oficialiai pranešimai skelbė apie didesnes ir mažesnes tu-tonų pergales Karpatų kalnuose ir Bukovinoje. Kiti pranešimai sakė, kad vis daugiau vokiečių ateina austrams pagelbon Galicijon. Dabar austrai su vokiečiais matyt yra ant tiek stiprūs, kad gali užpuldinti rusus ir vyti juos iš Austrijos.

Berlino, Vienos ir Peterburgo pranešimai vienodai sako, kad austrai su vokiečiais pradėjo griežtą užpuolimą judėjimą, ir rengiasi išvyti rusus.

Iš Bucharesto korespondentas praneša laikraščiui Daily Telegraph:

„Iš naujai gautų žinių paaiškėjo, kad rusai pradėjo trauktis iš Bukovinos. Didelės vokiečių ir austrų spėkos atėjo prie Nadvornos ir Kalomijos, ir todėl iš čia rusams pasidarė didelis pavojus; jeigu jie nebūtų pasitraukę, tai jie būtų buvę apsupti iš visų pusių.“

Austrijos oficialis pranešimas sako, kad austrų armija toliaus veja rusus iš Bukovinos ir kad užėmė Wamos miestą. Karpatuose rusai buvo sumušti keliose vietose. Vienoj vietoj paimta 340 rusų nelaisvėn. Rusų pranešimas, nors pripažįsta, kad rusai traukiasi iš Bukovinos, bet sako, kad rusų pulkai dar tebesimuša Karpatuose prie Duklos, Mezolaborco ir Uzsoko perėjimų.

LONDONAS, Feb. 9. — Iš Kopenhago atėjo telegrama, kuri praneša, kad Vokietijos miestas esąs atkirstas nuo kitų Vokietijos vietų. Telegrama sako, kad nuo nedėdienio su Danzigu nebegalima susisiekti per telegrafą. Iš Danijos Danzigan nebesiunčiama medžių.

Ką tas viskas reiškia nežinia, bet korespondentas sako, kad tame yra kas nors svarbaus.

TURKAI BOMBARDAVO JALTĄ.

PETERBURGAS, Feb. 9. — Turkijos kruizeris Midirli, pirmiausias buvęs vokiečių kruizeriu Breslau, bombardavo Rusijos Juodųjų jūrų portą Jaltą, Kryme. Iššovė keletą šuvių. Keletas sankrovų buvo aptrupinta. Žmonių neužmušta ir nesužeista.

Atsilygindami už tai, rusai pasiuntė savo kruizerius per jūrą bombarduoti Turkijos portą Trebizondą, kurį ir bombardavo rusai tą pačią dieną.

TURKAI PEREJO SUEZO KANALĄ.

KONSTANTINOPOLIS, Turkija, Feb. 9. — Turkijos armijos štabas išleido pranešimą, kuriame sako, kad turkų pirmieji pulkai jau pereina Suez kanalą.

Pranešimas sako, kad turkų avangardas veikia ir tyrinėja dirvą ant rytinio kanalo kranto, kol ateis vyriausios turkų spėkos.

Toliaus skelbiama, kad Turkijos laivynas bombardavo rusų Juodųjų jūrų portą Jaltą, Kryme, kitoje vietoje turkų laivai paskandino rusų laivą.

ANGLAI SUMUŠĖ TURKUS

LONDONAS, Feb. 9. — Oficialis pranešimas iš Kairo sako, kad anglai prie Suez kanalo sumušė turkus. Turkai dabar visur traukiasi. Netoli Suez kanalo tebėra dar maži turkų rear-gardo pulkai. Šiaip, jau turkų kariuomenės nebėra už dvidešimties mylių nuo kanalo.

JUREIVIAI NENORI PLAUKT ANT LAIVO DACIA.

NORFOLK, Va., Feb. 9. — Laivas Dacia, kurį nori anglai užgriebti, atplaukė į Norfolką. Čia jis kol kas turėjo ir apsi-stoti, nes kokia vienuolika jureivijų atsisakė plaukti ant Dacios, bijodami, kad anglai laivą užgribs, o gal ir paskandins.

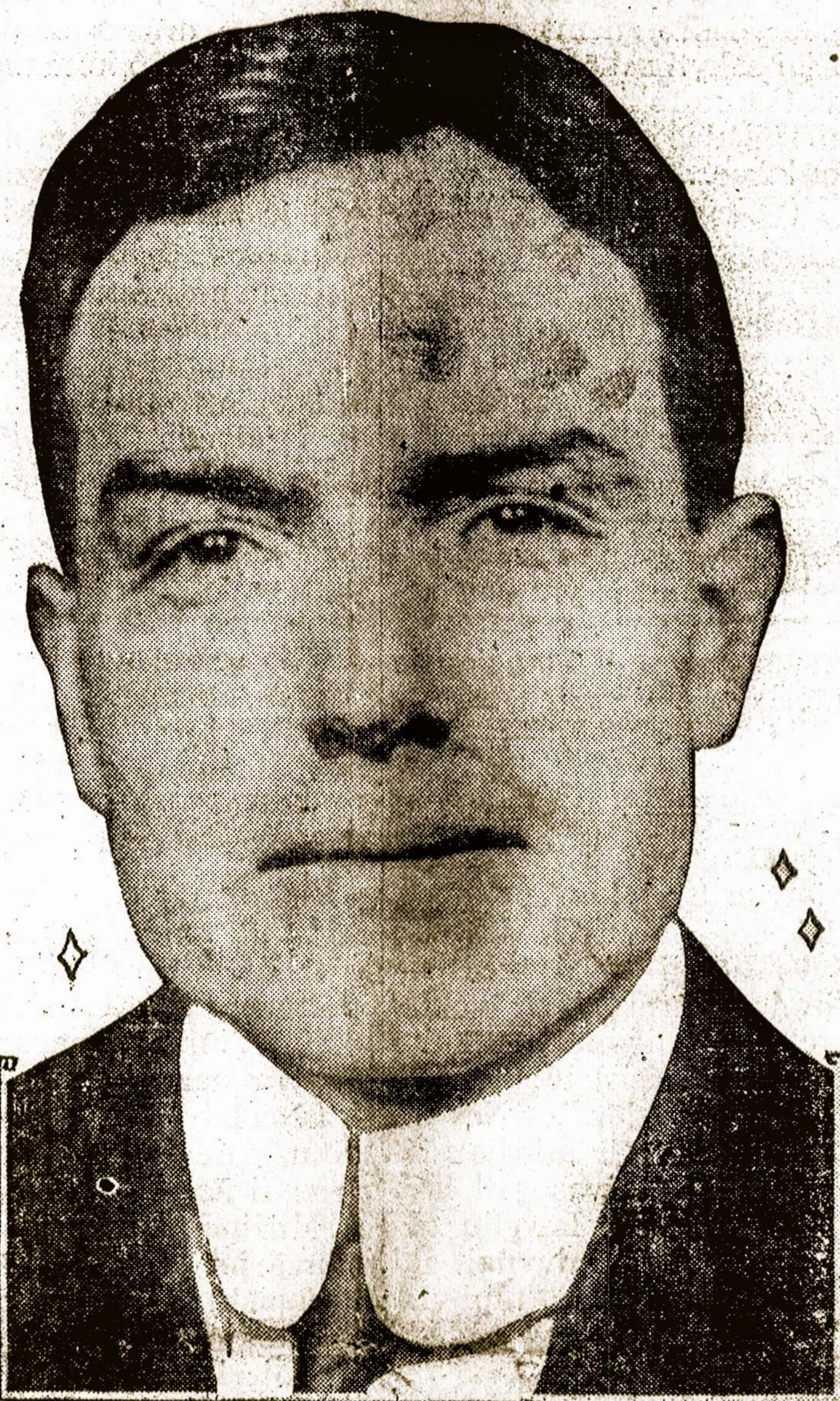

Photo copyright, 1915, by American Press Association.

John D. Rockefeller, Jr., sunus multimilionieriaus ir savininko Standard Oil Co. — John D. Rockefelleris. Jis yra didžiausiu savininku kasyklų Coloradoje, kur įvyko baisiausios darbininkų skerdynės ir jis yra didžiausias ty skerdynių kaltininkas. Dabar jis užkvieta darbininkų vadovus ir „gailejosi“ ty skerdynių ir žadėjęs pats nuvažiuoti į Colorado „ištyrinėti.“

VOKIETIJOS SOCIALISTAI REIKALAUJA UŽBAIGTI KARĘ.

AMSTERDAMAS, Feb. 10. — Vokietijos parlamentas vakar buvo nepaprastų scenų. Tarp socialistų atsirado dr. Liebknechtas keletas vieninčių. Jie reikalavo, kad karė kuogreičiaus būtų užbaigta ir taika įvyktų.

Buvo paduodamas apsvartymui budžetas. Vokietijos finansų ministeris August Len-tze užreikšė, kad Vokietija finansiskai stovi gerai, ir gali ilgai atlaikyti karę.

Po ministerio kalbos socialdemokratų atstovas Hirsch užreikšė, kad socialistų partija toliaus neberems valdžios ir reikalauja užbaigti karę.

Tas sukėlė nemažą sumišimą. Paskui kalbėjo konservatyvų atstovas Heyderbrand. Jis išvadžiojo apie Vokietijos žmonių vienybę. Jo kalbą pertraukė Karlas Liebnichtas, suriškęs: „Tu neturi tiesos kalbėti žmonių vardu.“

Čia kilo dar didesnis sumišimas. Daugelis pradėjo rėkti: „Gėda!“ Vienok greit vėl viskas atėjo tvarkon. Budžetas buvo atiduotas komisijai.

PETERBURGAS, Feb. 9. — Šiandien atsidarė nauja Dumas sesija. Ministrų pirmininkas Goremikinas savo kalboj užminė, kad Rusijos aušra išaušianti prie Konstantinopolio vartų. Tai yra paliudijimas, kad Rusija šioj karėje nori užimti Konstantinopolį, ir atsidaryti sau Dardanelus.

Kunigas J. Zebrys ir jo gaspadinė nužudyti

Zmogžudžiai nesurasti

New Britaino lietuvių klebonas ir jo gaspadinė rasta negyvi.

Kunigas persautas dviem šuvis. Gaspadinė persauta ir pasmaugta.

NEW BRITAIN, Conn., Febr. 9. — Šiandien rasta negyvi lietuvių parapijos klebonas kun. Juozapas Zebrys ir jo gaspadinė; nežinia, ar juodu yra žmogžudystės auka, ar patys nusižudė. Kunigo lavonas guli ant bažnyčios grindų; išrodo, kad jisai buvo sužeistas šuviu ir pasmaugtas. Gaspadinės lavonas, kuris užtikta klebonijoje, taip pat turi smaigimo ženklų.

NEW BRITAIN, Conn., Feb. 10. — Policija davė daugiau žinių apie nužudymą lietuvių katalikų kunigo Juozapo Zebrio ir jo gaspadinės Jėvos Gilmanaitienės.

Abiejų lavonai buvo atrasti klebonijoje persauti. Jų kaklai buvo užversti plonom kietom virvėm.

Kunigas buvo persautas dviem šuvis. Abu šuvis suėję į kairiąją krutinės pusę, bet juoda sutana neapdeginta. Apie kunigo kaklą buvo užveržta tvirta virvė, tokia, kokiomis yra surišama pakietai.

Policija mano, kad kunigo gaspadinė Gilmanaitienė bėgusi kunigui pagelbon. Jai buvo

persauta dešinioji ranka, aukščiaus alkūnės. Paskui buvo išlaužtos jos kambario durys, kurios buvo užrakintos. Čia gaspadinė buvo pasmaugta. Pavartota trys šmotai virvės nuo lango.

Zmogžudystę atidengė mokytoja. Vaikai, atėję mokyklon, rado duris užrakintas. Tada mokytoja liepė vienam vaikui įlikti klebonijon per rusies langą.

Manoma, kad žmogžudystę atsitiko panedėlyje, apie 7 val. vakare. Vienas žmogus liudijo, kad jis apie tą laiką grįžęs iš darbo ir praeidamas pro kleboniją girdėjęs ten šaudymą.

Ne wBritaino pilicija ir Hartfordo detektivai, kurie čia buvo atsiusti iki šiol nežino, kam įsikišti žmogžudystė. Vakar buvo priminta, kad du metai atgal kun. Zebrys buvo gaves iš New Yorko laišku, kurie reikalavo nuo jo pinigų, ir grąsino ką blogą padaryti, jeigu jis pinigų neduos. Iš pradžių kunigas Zebrys neatkreipęs į tuos laiškus atydos, bet kada ir vėl gaves tokių laišku, tai davęs apie tai žinoti parapijonims ir policijai. Po to nieko daugiau apie tai nebuvo girdėti.

Kunigas Juozas Zebrys buvo 52 metų amžiaus, o jo gaspadinė Jieva Gilmanaitienė turėjo 35 metus amžiaus.

Karės žinių Sutrauka

RUSAI pradėjo trauktis iš Bukovinos. Didelės austrų ir vokiečių spėkos stumia rusus iš Galicijos.

TURKAI pereina Suez kanalą. Kanale apdaužytas Anglijos kruizeris.

FRANCIJOJ vokiečiai pradėjo bombarduoti Soissons. Argonne miškuose mušiai eina be tvarkos.

HAMBURG, Vokietija, Feb. 9. — Hamburgo miestas paskyrė 12,000,000 markių supirkimui maisto, kuro ir kitokių dalykų, kad buti prisirengusiems prie viso ko. Maisto sankrovos bus tam tikros komisijos žinioj.

NAUJIENŲ B-VES DIREKTORIŲ SUSIRINKIMAS.

Rytoj, vasario 11 d., 7:30 val. vak., „Naujienų“ ofise bus „Naujienų“ B-vės direktorių susirinkimas.

Visi senieji ir naujai išrinktieji direktoriai privalo nesivėluoti, nes yra daug svarbių reikalų. VALDYBA.

MEXIKIEČIAI NORĖJO UŽGRIEBTI DALĮ SŪV. VALSTIJŲ.

SAN ANTONIO, Feb. 9. — suareštuoti keli mexikiečiai, apkaltinti konspiracijoje prieš Suvienytasias Valstijas. Pas juos atrasta dokumentai, kurie liudija, kad mexikiečiai turėjo planus atimti nuo Suv. Valstijų Texas, Arizonos, New Mexico, Colorados ir Californijos valstijas. Dokumentuose yra rašoma, kad šitas valstijas Amerika neteisinaigai atėmusi nuo Meksikos.

ZAPATOS KAREIVIAI SUMUŠTI.

MEXICO CITY, Feb. 9. — Netoli nuo Meksikos sostinės konstitucionalistai sumušė zapatistus. Sakoma, kad Zapatistų buvo 170 užmuštų ir sužeistų. Konstitucionalistai neteko 17 kareivių. Konstitucionalistai iš miesto nemano pasitraukti.

ORAS

Giedra šiandien ir gal rytoj. Eina šiltyn. Vakar žemiausias laipsnis buvo 20.

Saulė teka 6:53; nusileidžia 5:16.

Dar apie klerikalu užviešpatavimą

VILNIUS.

"Lietuvių draugijos nukentėjusiems nuo karės šelpi" nepaprastas visuotinis narių susirinkimas.

Sis susirinkimas įvyko gruodžio 7 d. Pranciškonų mūrų salėje ir buvo suauktas tam, kad apsvačius 22 draugijos narių reikalavimą padidinti komiteto narių skaitliu. Susirinkimui atvyko apie 300 žmonių. Čia buvo mažne visa Vilniaus lietuvių inteligentija, vietiniai bei kauniškiai kunigai ir kelios dešimtys tarnaičių. Kun. Olšauskis tapo išrinktas susirinkimo vedėju o sekretorium — L. Noreika (atsisakius A. Janulaičiui). Dienos tvarka buvo tokia: 1) klausimas apie papildymą komiteto narių skaitliaus ligi 27 žmonių, 2) komiteto nario išrinkimas vieton atsisakiusio A. Janulaičio ir 3) bėgamieji reikalai.

Pirmiausia A. Bulota pareikalavo, kad būtų perskaitytas įsteigiamojų susirinkimo protokolas. Perskačius protokolą jis pastebėjo, kad protokole kai kurios jo mintys ne visai teisingai užrašytos, o kai kas ir visai praleista. A. Bulotas reikalavo, kad protokolą būtų įnešti kun. Olšauskio žodžiais apie tai, kad pirmų-pirmiausia reikią rinkti komitetan tuos žmones, kurie yra pasirašę po draugijos įstatais (jų tarpe buvo ir kun. Olšauskis), nes jie daugiausia pasidarbavę steigiant draugiją. Kad būtų aišku, koks tas buvo pasidarbavimas reikią pažymėti, kad dargi P. Leonas, pirmas pasirašiusis po draugijos įstatais, įsteigiamamjame susirinkime pasakė, jog pasirašymas po įstatais — tai visas jo darbas.

Visai netikėtai del A. Bulotos reikalavimo kilo daug smarkių ginčų. Kunigai ir jų vienminčiai karštai išrodinėjo, kad A. Bulotos reikalavimą reikią atmeti. Kai kurių išrodinėjimų argumentacija gana įdomi. Taip, kun. Alekna aiškino, kad kun. Olšauskio žodžius nereikią rašyti protokolan todėl, kad jų negalima esą steno-grafiškai atkartoti. Pats kun. Olšauskis maloniai apreiškė, kad jis nereikalaujau užprotokoluoti savo žodžius, todėl tokiu reikalavimu negalys nė kitas statyti. A. Smetona išreiškė nuomonę, kad protokolą galima esą taisyti tik tame pačiame susirinkime, kuriame jis yra rašomas. Su tokia nuomone A. Bulota sutiko, bet po susirinkimo /pareikalavo, kad protokolas būtų surašytas ir perskaitytas, kad jį čia-pat galėtų pertaisyti. Tečiaus susirinkimo pirmininkas ir sekretorius pabugo didelio darbo, ir kun. Olšauskis turėjo viešai prižadėti, kad jo (Olšauskio) žodžiai apie draugijos įsteigėjų pasidarbavimą, kurie buvo taip-pat patvirtinti ano susirinkimo sekretoriaus Z. Žemaičio, bus protokolan įrašyti.

Svarstant pirmą dienotvarkės punktą kilo irgi smarkių ginčų. Vieni aiškino, kad 22 narių reikalavimą reikią butinai išpildyti, kiti buvo priešingos nuomonės. Del to klausimo kalbėjo J. Vileišis, J. Mašiotas, kun. Kraujelis, A. Smetona, Pr. Dovydaitis, St. Šilingas, J. Vileišis išrodinėjo, kad išrinktas komitetas yra netobulas ir reikalavo jo pataisymo. Šelpimo draugijoj turi sutilpti visos mūsų visuomenės srovės, nes tik tokia draugija gali turėti visos visuomenės pasitikėjimą. Bet išrinktąjį komitetan neįeina kai kurios mūsų srovės. Tai yra klaida, kurią butinai reikią pataisyti.

J. Mašiotas guodėsi, kad komitete jis pasigedo — kai kurių užsitarnavusių mūsų visuomenės darbininkų, tokių žmonių, su kuriais jis yra pripratęs dirbti. Todėl komitete jam vienam esą neįauku. Kalbėtojas pasiūlė, kad komitetan būtų pririnkta dar 9 žmonės: po 3 nuo srovių ir trys bepartyvių žmonės, kurie yra jau pasidarbavę šelpimo darbe.

Kun. Kraujelis smarkiai šokosi ginti išrinktąjį komitetą prirodynėdamas, kad geresnio komiteto nebereikia. Jam pritarė A. Smetona.

Pr. Dovydaitis pradėjo užspuldinti ant "žydiškų" laikraščių ("Naša Kopejka"), — ir "Lietuvos Žinių," kam jie šmeižiai išrinktąjį komitetą. Jis išreiškė, kad vienybės tarp lietuvių nesą ir negali būti. Jo nuomone, mūsų vienybė tai tik "pium desiderium."

Karštai prabilo į susirinkusius St. Šilingas. Jis pasisakė stovėjęs ir tebestovys virš partijų ir mastuojas žmogų ne pagal to, prie kokios partijos jis prisideda, bet pagal to, kiek jis yra naudingas mūsų visuomenei. Kalbėtojas nuosirdžiai ragino nekelti srovių kivirčių ir pasakė, kad dėlei to galinti žūti Lietuva. Galop jis pasiūlė pririnkti komitetan 6 žmones: 4 nuo srovių, viena nuo "vairininkų" ir vieną kunigų šalininką. Reikią pabrėžti, kad tai buvo minimum reikalavimų ant kurių buvo besutartiančios visos mūsų srovės. Bet dešinieji užsispyrė rinkti nuo srovių tokius 4 žmones, kurių vienas, kaip buvo išanksto žinoma, jokių būdu nesutiks eiti komitetan, ir jo pakeisti kiti žmogum nenorėjo. Del šito dešiniųjų užsispyrimo ir suiro visos dalykas.

Iš kalbėjusių negalima dar nepaminti E. Vileišienės. Visus reikalaujančius naujo komiteto, E. Vileišienė pavadino "pajacais," kurie šokinėję kairių žmonių virvele tampomai. Gerai atsakė jai dailininkas Varnas. Rodydamas į tarnaites jis paklausė: Žiūrėkite, ką jūs čionai atsivedėt? Tečiaus pirmininko skambutis ir tarnaičių rėksmas neleido kalbėtojui pabaigti jo kalbos.

Pagaliaus reikalavimas papildyti komitetą tapo pastatytas balsuoti ir 66 balsais prieš 30 atmetas. Susirinkimo pirmininkas pabrėžė, kad vienybė neįvyko del kairiųjų kaltės, nes jie sutikę duoti kairiesiems keturias vietas, bet jie buko to nenorėjo. Gerai jam atkrito M. Sleževičius, kuris pasakė, kad kun. Olšauskas netaip perstatė dalykų stovį: tiesa, kad jie buvo prižadėję pririnkti komitetan nuo srovių 4 žmones, bet kuomet vienas jų atsisakė eiti komitetan, dešinieji ne-

besutiko jo vieton įleisti kitą žmogų. Tą patį patvirtino ir A. Janulaičis.

Vieton išstojusio iš komiteto A. Janulaičio tapo priimtas J. Basanavičius.

Apskritai, susirinkimas darė nemalonų įspūdį. Auditorijos sąstata, susirinkimo vedėjo netolerantus elgimasis su savo pažiūrų priešininkais ir, pagaliaus, mūsų dešiniųjų akly užsispyrimas neįsileisti į komitetą negeistinių jiems žmonių, visai tai sakyti sakė, ko gali susilaukti nuo tokių žmonių šelpimo reikalas ir, apskritai, Lietuvos labas...

(Lietuvos Žinios)

Tie baisūs nardomieji laivai

Pojuriniai arba nardomieji laivai šioje karėje yra baisiausias dalykas.

Iki šiol jurose jie daugiausia veikė.

Girdėjome, kiek jie jau paskandino milžiniškų Anglijos kariškų laivų.

Bet tai ne viskas. Jie neršoja jurose be jokios paliovos. Ir tai del pojurinių laivelių baimės didieji laivai nedrįsta pasirodyti jurose. Ir vokiečių ir anglų laivynai sau kaip ir už obalsį pasistatė: "Tupėk vietoj arba judėk." Nes tik nuolat plaukias ir atidžiausiai žiurįs ir vilnis laivas gali išsaugoti pojurinių laivelių užpuolimą. Bet laivynai iki šiol beveik visą laiką "tupi vietoj".

Vokiečių nardomieji laivai iki šiol veikė tarytum daugias už anglų nardomuosius laivelius. Bent jų veikimo pasekmės buvo matomos.

Vienok sakoma yra, kad ir anglų pojuriniai laivai veikia ne mažiau.

Vokiečių laivai ne tik kad skandina kruizerius ir garlaivius. Tas jiems pasitaiko retai. Svarbiausias jų darbas yra šnipinėti, žiurėti, tykoti. Jie visą laiką neršė neršia apie Anglijos ir Francijos pakraščius. Jie apžiurinėja uostus, žiuri, kaip uostai yra apsaugoti, ištiria, kur kokie laivai stovi, kur yra padėtos minos ir nutiesti tinklai laivams gaudyti.

Jureiviai kone kiekvieno laivo, kurs atplaukia Anglijon, turi ką papasakoti, kaip jų laivas ištruko nuo vokiečių pojurinio laivelio.

Visų laivų jureiviai atidžiausią visą laiką žiuri per stiprius žiuronus į vandenį, ar nesimato kur nardomojo laivelio periskopo. Kaip užmato periskopą žvalgas laivo "lizde," tuojau rėkia "Sumbarine!" ir laivas tuojaus pradeda manevruoti, kad išsisaugojus pasaluno. Iš šimto esti tik vienas atsitikimas, kad laivas neišsaugo, jeigu laiku ir ištole užmatė naruno periskopą.

Pavojingiausi yra ardomieji laivai tada, kada jurose siaučia audra, arba kada jūra yra užklota miglomis. Pojuriniams laiveliams toks oras labiausia patinka. Audroj jie gali plaukti augštai paviršiuje vandens, ir juos sunku užmatyti. Taip laivelis netikėtai gali priplaukti prie šarvuotaičio ar kruizerio, ir užduoti jam mirtiną smugį. Taip buvo paskandintas milžiniškas Anglijos šarvuotaičis Formidable. Audringoj naktij vokiečių narunas mikliai ir netikėtai pri-

plaukė prie to milžino ir keilais savo "šuviais" paleido jį ant dugno.

Anglijos pojuriniai laivai veikia taip jau, kaip ir vokiečių, nors apie juos mažiau girdėt. Sako, kad Baltijos jūroje pilna esą anglų pojurinių laivelių. Anglų pojuriniai laivai ištyrinėjo vokiečių didžiausią tvirtumą — Kielo uostą, kur suspiesti yra vokiečių didieji kariškieji laivai. Tai buvo drąsus anglų žygis. Iš savo laivelio komandos pranešimų anglai nusprendė, kad prie Kielo negalima nei artintis — taip tvirtai yra apsaugoti ir Kielo uostas ir Kielo kanalas.

Anglų pojuriniai laivai buvo nuplaukę net Peterburgan. Vienas augštas Anglijos valdininkas buvo pažaiierium Anglijos laivelio, kurs Peterburgan nuplaukė ir atgal iš ten sugrįžo, visai nebijodamas vokiečių. Nuplaukęs Peterburgan, tas valdininkas nuėjęs į ministerių balių, ir ten buvęs su džiaugsmu sutiktas. Išreiškęs rusams gerų linkėjimų ir gavęs tokių pat linkėjimų nuo rusų, londonietis vėl sugrįžęs į pojurinį laivelį ir laimingai atplaukęs atgal į Londoną.

Vienok iki šiol daugiausia veikė tik paprasti nardomieji laivai. O reikią žinoti, kad yra dar ir pas vokiečius ir pas anglus "milžinių narunų," kurie yra daug didesni už paprastus laivelius. Pastaruoju laiku ir tie didieji pradeda pasirodyti Anglijos kanale.

"Milžinas Narunas" (Super-submarine) turi 215 pėdų ilgio ir 20 pėdų pločio. Jis yra beveik tokio ilgio, kaip Anglijos destrojeris iš klesos "E." Tikrai sakant, tai yra povandeninis torpedinis laivas.

Šitie "milžiniai narunai" gali labai ilgai išbūti po vandeniu ir gali labai ilgai laikyties jūrose, nereikalaudami nieko iš žemės.

Milžinių narunų motorai yra varomi gazolininiu aliejum. To aliejaus jie gali tiek pasiimti, kad jo užtenka praplaukimi ne mažiau kaip septynių tukstančių mylių. Po vandeniū jie gali praplaukti 90 mylių. Ant vandens paviršiaus jie plaukia su 20 mazgų greičiu, o po vandeniu daro 10 mylių į valandą. Teorijoj jie gali praplaukti nuo Liverpoolio iki New Yorkui ir atgal, visai nepristodami prie krašto ir tuo laiku nieko nepasiimdami iš sausumos. Jie turi dvi torpedines tubas, vieną iš priešakio ir kitą iš užpakalio. Tos tubos yra užuolotos 21 colio storio torpedomis pagatavai kaip tik šauti. Šitie narunai gali pasinerti 200 pėdų gilumon, ir gali gulėti ant dugno, kada viršų siaučia audra.

Viskas ant šitų laivų yra stebėtinai puikiai intaisyta. Jie turi telefonus, kurie duoda žinoti, kada kas artinasi prie laivo, turį pojurinių signalų aparatą, turi mikrofoną, bevielį telegrafą ir geriausius intaisymus skėstantiems gelbėties. Toksai narunas puikiai žino, kada kas prie jo prisiartina ir gali išnetyčių užpulti, nepadavęs apie save nei ženklo, arba gali tik šmuksterėti ir pripulti jūros gelmėse.

Tokių tobulių milžinių narunų turi po keletą ir Vokietija ir Anglija. Tikrai nežinia, kas turi daugiaus. Spėjama, kad vokiečiai gali daugiaus turėti. Jų mušių diena dar neatėjo. Bet kada ateis, jie gali baisiausių dalykų pridaryti.

Amerikietis.

Prof. Anosaki iš Tokio universiteto (Japonijoj) sako, kad dabartiniai moterų drabužiai yra tokie pat, kokius nešiojo 400 m. prieš Kristaus gimimą. Nestebėtina. Pamažu prieis prie Jievos laikų drabužių.

Lietuvių draugijos nukentėjusiems nuo karės šelpi komitetas paskyrė jau kelias didesnes sumas šelpimo reikalams — 3,500 nukentėjusiems nuo karės žydams ir 2,050 "Saulės" mokiniams.

Nustojus eiti del sunkių karės aplinkybių lietuvių mokslievių laikraščiu "Aušrinei," jos bendradarbiai tariasi išleisti sausio mėn. 1915 m. almanachą, maždaug tokio turinio, kaip ir "Aušrinė," tik žinoma, pritaikyta prie karės aplinkybių.

Marijampolės miesto galva Suvalkų gubernatoriaus paskyrė M. Krukanį, lietuvi.

Pasvityns. Vietinis komitetas šelpiti šeimynoms išėjusių į karę ligšiol yra surinkęs apie 200 rublių. Tarp savęs žmonės ir gerokai padeda vieni kitiems ir pinigais ir darbu. Vartotojų draugija paskyrė Raudonajam Kryžiui ir šeimynų šelpimui, 50 rub. Pasvityniečiai paaukavo kariuomenei nemažai milo, vilnų ir kitokių šilumų rubų.

Rupinamasi miestelyje įtaisyti žiburius, ketina padauginti jomarkų ir įvesti antrą turga penktadieniais.

Ar skaitai "LAISVE"

Jeigu dar neskaity, tai tuojau užsirašyk arba pareikalauk vieno numerio pažiuėjimui. "Laisvė" yra didžiausias darbininkų laikraštis, nes dabar eina dvigubai padidinta, t. y. 8 puslapių. "Laisvė" išėina 2 sykį per savaitę todėl paduoda naujausias žinias iš viso pasaulio. "Laisvė" telpa daug naudingų straipsnių, eilių, apysakų, juokų ir įvairių patarimų. Apart to, yra įvestas speciališkas skyrius del moterų. "Laisvės" kaina tik \$2.00 metams, sei metų \$1.00. Užsienij metams 1.00. Nelauk ilgai, nes vėliau kaina ra, si bus padidinta. Adresuok šitaip: "LAISVĖ" 183 Roebing st., Brooklyn, N. Y.

Pinigus in Lietuva siuskite

IŠ "NAUJIENU" OFISO!

Pinigai dabar jau eina Lietuvon.

"Naujienu" skaitytojai ir draugai gali pasinaudoti gera proga, nes

"NAUJIENU" OFISE YRA ISTEGTA PINIGU

SIUNTIMO AGENTURA.

Cia kiekvienam patarnaus teisingiau, negu kur kitur.

POLITIKA ir POLITIKĖLĖ

(Laiškas iš Washingtono.)

Ar Pittsburgh Steamship Company—vienas plieno trusto špykių—taip pat pajungė Michigano legislaturą, kaip ir Southern Pacific Californijos legislaturą?

Toks klausimas kilo tarpe La Follette'o jurininkų biliaus šalininkų, kuomet diena po dienos abudu Michigano senatoriu ir didžiama Michigano kongresmanų atstovų bute ir senate trukdė svarstymą jurininkų įstatymo sumanymą, prieš kurį Pittsburgho kompanija jau nuo keleto metų savo mitrią kompaniją.

Šitie kongresmanai apgailestauja tą bilį—apgailestauja, kaip tik prasideda apie jį kalba. Senatorius Tonnsted su savo draugais laisvo jam spąstus ki-toje kongreso dalyje. Senatorius Smith—tas pats William Alden Smith, kuris taip gudriai pavertė komedija Titanico nelaimės tyrinėjimą—tapo paskirtas į konferencijos komisi-ją. Tuoj po to jis išvažiavo mėnesiui laiko, nuo 16 gruodžio iki 17 sausio, į pietinę Californiją atlankyti savo motiną. Konferencijos nariai, kurie priešinas biliui, pareikalavo, kad nebūtų jokių svarstymų, kol jisai nepagrįs.

Smith, pagrišęs iš kelionės, kaito, mikčiojo ir visaip suki-nėjosi, kuomet jo paklausė, ko-dėl jisai sulaukė konferencijos darbą. Pagalios jisai užreikšė nežinojimo, kada busias konfe-rencijos posėdis.

Townsend, antras paukštis iš tos poros, palaiko labai artimus ryšius su savo valstijos legisla-tura, bet jisai prie konferenci-jos nepriguli. Jisai turėjo sta-tyti kliūtis biliui kitokiū būdu. Jisai emė jį į nagą penktadienyje, 15 d. sausio, pareikalauda-mas, kad senate būtų perskai-tyta Michigano legislaturės rezoliucija paliečianti tą patį da-lyką. Toje rezoliucijoje siulo-ma atmesti tą Follette'o bilį. Joje sakoma, kad "aštrios tai-syklės apsaugojimui pasażie-rių ant okeano ir ant Didžiųjų Ežerų, jeigu bus priimtos, tai faktiškai sustabdys visų pasa-žierių laivų biznį ant kalba-mųjų ežerų; toliau joje dejuo-jama dėl "milijonų dolerių, ku-rie indėti į kalbamuosius eks-kursijų laivus," ir kurie nori-ma "beveik visai sunaikinti," lygiai kaip kad sneka kapitalis-tų atstovai, kuomet eina svars-tymas biliaus, draudžiančio vaikų darbą, arba aštuonių va-landų darbo dienos įstatymo moterims, arba biliaus prieš darbininkų algų sukimą.

Kuomet susirinkusieji sena-toriai išklaušė tą graudžią rau-dą, pritarianties linkiodami valvas, tai La Follette iš Wiscon-sino padavė perskaityti Chica-gos priverstiniojo mokslo su-perintendente raportą, palie-čiantį jų ekskursinių laivų biz-nį. Jame parodoma socialė tu laivų biznio vertė.

Štai keletas ištraukų iš to ra-porto:

Vasarą 1914 m. daugelis tu (ekskursijų) laivų buvo ne kas daugiau, kaip plaukiojantys sa-liunai; įstatymai, kurie drau-džia pardavinėti degtinę vai-kams buvo nepildomi. Discip-li-na ant didžiūmos tu laivų bu-vo prasta; merginos, neturin-čios palydovų, budavo užgau-dinėjamos; nedoros moteris ir išivirkę vyrai jautėsi ant laivų, kaip namie, ir doros sąlygos

buvo netikusios; kiekvienas ga-lėjo nedoriems tikslams pasi-samdyti kambarį ant laivo. Valdžia dabar pradėjo tyrinė-jimą."

"Ant laivų vaikai gaudavo pirmutines hozardinio lošimo lekcijas; barai budavo atidaro-mi pirmiau, negu laivas nu-plaukia įstatymais paskirtas tris mylias nuo kranto; nesu-augė vaikinai vaikščiojo girti."

"Tapo atrasta, kad didžiūma laivų tyčia pratina vaikus prie lošimo iš pinigų; lošime iš pi-nigų dalyvaudavo net 6 metų vaikai."

"Atrasta, kad laivai turėjo ti-ktai tiek valčių ir pervažų skės-lantiems gelbėti, kad jų legalė-tų užtekti 30 nuosimčių pasa-žierių, tai reiškia, kad laivas, kuriuom leista vežti nuo 2,000 iki 3,000 pasażierių ekskursijų laiku, negalėtų išgelbėti ant valčių ir pervažų nė trečios da-lios savo pasażierių, jeigu atsi-tiktų nelaimė, kuomet visos vie-tos jame užimtos. Šventomis dienomis ir savaitės gale laivai budavo perpildyti."

Laivų personalas mažas, ir jeigu nebus išleistas įstatymas verčias ekskursijų laivus pasta-lyti daugiau vyrų prie gelbėji-mo valčių, tai daugeliui Michi-gano ekskursijų laivų pasażie-riams visuomet grasins pavo-jus nepatekti į "trečdalį išgel-bėtųjų." Laivui skendant, dau-gelis vaikų turėtų apsiuosią ti-ktai kamščių šniuru šokti van-denin."

Senatoriams reikėjo išklau-syti šitas pasakojimas apie tuos "milijonus, indėtus į pasażieri-nius ir ekskursinius laivus," bet jie greitai paslėpė savo no-sis laikraščiuose ir lengvai at-siduso tik tai tuomet, kai prasi-dėjo svarstymas klausimo apie pačto klerkus.

Chicagos žinios

Rutkausko ir jo žmonos prakalbos

Šiaurinėje miesto dalyje va-sario 7 d. buvo "Balius su Pra-kalbomis," surengtas "Lietuvių Katalikų Šv. Kazimiero Brolių ir Seserų Draugijos."

Šitame "Baliuje su Prakkalbomis" Šv. Kazimiero broliams ir seserims rėžė pamokslus d. pa-mokslininkai: dr. A. K. Rutkauskas ir jo tikroji pati, dak-tarienė ponja J. Rutkauskienė. Abudu vierni katalikai.

Pirmas kalbėjo dr. A. K. Rutkauskas. Tur but ir jis pats ge-rai nenusimanė ką kalbąs. Tik gy-rė lietuvius katalikus ir rei-kalavo, kad Lietuvoje būtų tik vieni katalikai. Prikalbėjo daug visokių nesamonių. Jų ir kartoti neapsimoka.

Antra kalbėjoja buvo jo žmo-na, dak-tarienė ponja J. Alekna-vičiūtė-Rutkauskienė. Ji tai jau kad rėžė, tai rėžė. (Sako, kad jos vyrelis namie ją išmokinas prakalbos su visais mastagavi-mais.) Ji drabstė į visas puses nešvarumais, kaip višta ant skiedryno. Pludo ypač Lie-tuvos Selpimo Fondą. Sakė, kad tai esąs antikristų, bedievių ir cicilikų fondas. Teko taipgi ir socialistų laikraščių redakto-riams ir šiaip visiems pirmei-viams. Pati vos mokėdama ra-šyti, ji driso pirmeivius vadinti nemokšais. Sakė, kad visi pir-meiviai esą išguitiniai iš gimna-zijų ir universitetų. O esą "u-czony i nedouczonej jest jak pies szalony." Tai tokie esą pirmeiviai ir jų vadovai. Šoko

ji taipgi ant Šliupo ir ant letu-vių tautininkų, kam jie girdi ap-leidę katalikus, kada tie rengė savo federacijos seimą.

Gali buti, kad dr. Rutkauskas po to visko ją pagirs, kad ji y-ra gera papuga: tiek daug žo-džių iškarto išmoko.

Po Rutkausko "foniškų" prakalbų kalbėjo tulas M. J. Kadzievskis apie naudą prigul-ėjimo prie katalikiškų bažny-čių. Sako, katalikiškų draugi-jų sąnarių vaikai esą geri kata-likai.

Zmonės visų tų prakalbų ir programų numerių klausėsi ne-ramiai. Matyt, daugumui tas viskas visai nepatiko. Iš pro-gramo dalių geriaus nusisekė tik dainos, kurias sudainavo šv. Cecilijos choras. Deklamacijos buvo labai menkos. Ypač blo-gai nusisekė deklamacija po-niai E. Nausiedienei.

Po viskuo buvo šokiai.

P. Griksas.

LIETUVIS PAŠAUTAS.

Stasys Bernotas, 1433 S. Sangamon St., pašautas bar-niuose prie Halsted ir 12 gat-vių. Atsisakė išduoti šoviką.

PERŠTATYMAS MARK WHITE SQUARE.

Ketverge, vasario 11 d., 8:15 val. vakare, Mark White Square svetainėje bus perstatymas: Carlton Dramatiškas Kluubas loš keturių aktų dramatišką veiklą "The Young Mrs Winslow" (Jaunoji ponja Winslow). Tikietai visiems yra duodami dykai. Galima jų gauti parke-lio ofise ir tuo pačiu vakaru, kada bus lošimas.

Veikalas yra indomus. Jis jau buvo lošiamas kituose par-keliuose ir turėjo nemažą pasi-sekimą. Visi yra kviečiami at-silankyti.

PRELEKCIJA.

Šiandie bus indomi prelekcija Mark White Square salėje. Dr. P. Grigaitis skaitys temo-je: "Katalikų bažnyčios šventa-sis ir darbininkų apgynėjas."

Pradžią lygiai 7:30 val. vaka-re. Kiekvienas kviečiamas atsilankyti.

Rengimo komitetas.

E. Abrams areštuotas už siun-tinėjimą krasa. degtinės su už-rašu "alyva."

James Strotas ir Samuel Ma-stas dirbo Hyde Park viešbuty-j. Bedirbdami sklepe susibarė ir susimušė.

Peštynių pasekmė tokia, kad Mastas sunkiai sužeistas į gal-vą.

Stratos areštuotas.

William Zackeris pakavojo sklepe \$1,000 sidabrą, bet pas-kui užmiršo vietą. Pasišau-kė policiją, kuri pagelbėjo jam tuos pinigus įieškoti. Paga-lios pinigai atrasti. Kitą sykį pasidarysiąs žemlapį.

Raymond Cavenagh, 14 E. Chicago areštuotas už flirtavi-mą departamentinėje sankro-voje. Nubaustas \$5.00 ir tei-smo kaštais.

Juodveidis plėšikas įsiveržė į drabužių valymo dirbtuvėlę prie 316 E. 47 St. Jį užklupo policistas ir pradėjo vyti. Po-licistas pagriuvo ir nusimušė kėlj.

Charles Beiber nuteistas 6 mėn. kalėjimui už pabėgimą su savo brolio pačia. Beiberienė paliuosuota.

Purpos-pabrango.

Taip vadinamos "navy" pu-pos pabrango \$1.00 ant buše-lio. Tikimasi, kad pabrangs ir sankrovose.

E. J. Howard ir W. F. Dunlap areštuoti už prigaudinėjimą žmonių Ohio ir Indiana valsti-jose, pardavinėjant narystės paliudijimus nesančius auto-mobilių savininkų apginimo draugijos.

Niekam nesant namie vagi-liai įėjo į Rose Johnson namus, 1018 Oakley Blvd. ir išnešė \$90 pinigais, už \$50 auksinių daig-tų ir už \$50 drapanų.

Žydai renka aukas.

Žydų rabinas Hirsh pradėjo kampaniją, kurios tikslu yra surinkti \$500,000 nukentėju-siems nuo karės žydams.

Robert Barto nubaustas \$25.00 už užpuolimą ant poli-cisto.

Olga Thorstensen, vežėja iš-me "warant'ą" prieš savo darb-davę Dr. Alice Barolww Brown, buvusios prezidentės Chicagos moterų kluubo. Kaltina ją įžeidime.

Policija įieško 13 mergaičių, dingusių pereiną savaitę.

Joseph Martin ir Abraham Kuznetzky mirė nuo susižeidi-mų puolant ant nenuvalytų šalgytvių.

ANT REPETICIJŲ.

Susivienijimas Lietuvių So-cialistų Dainininkų Amerikoje pereiną šventadienį laikė dainų praktiką M. Meldazio svetainė-je. Buvo ir Sarpalių orkestra, kuri pritarė dainininkams.

Iš šalies klausanties labai malonu išpudj daro. Ačiu J. Katiliui, kad stengias išmokin-ti taip gražiai dainuoti toki di-delį skaitlių dainininkų.

Susivienijimas rengia kon-certą 28 d. vasario, M. Meldazio svetainėje. Kaip man teko ma-tyti dabar repeticijas daininin-kų, tai tikiu, kad tas koncertas bus vienas įžimiausių Chicago-je.

Klausytojas.

KAS GERAI ATLIEKA ?
SPAUDOS DARBUS ?

"NAUJIENOS" - UNIJOS SPAUSTUVĖ

KODEL ?

TODEL, kad *Naujienų* Spauštuvė įsitaisė geriausias mašinas ir užlaiko atsakančius darbininkus.

NAUJIENOS pripažįsta Lietuvių Zecerų Są-gą Am., kas reiškia, kad jos neskriaudžia darbininkų.

TODEL susipratusioji lietuvių visuomenė privalėtų vi-sokius spaudos darbus pavesti *Naujienų* unijinei spauštuvei ir reikalauti ant tų darbų Liet. Zec. S-gos A. label'io (ženklelio) —

"NAUJIENOS"

1940 S. HALSTED ST.

CHICAGO, ILL.

JUBILIEJUS

METINIS "NAUJIENŲ" JUBILIEJUS

Del šitos priežasties yra rengiama

DIDELĖ ISKILMĖ

Ned., Vasario-Feb. 21, 1915. PILSEN AUDITORIUM

1657-61 Blue Island Ave.

Visas Chicagos Miestas suvažiuos pa-sidžiaugti tais vaisiais, kuriuos "Nau-jienos" atnešė pirmais savo gyvavimo metais

Iškilmė bus linksmiausia, maloniausia ir gražiausia, kokia tik Chicagoje ka-da nors buvo.

Dalyvaus ir linksmis susirinkusius žymiausi Chicago's artistai, dailininkai, kal-bėtojai ir milžiniška armija "Naujienų" Bendrovės veikėjų.

GROS BROLIŲ SARPALIŲ ORKESTRA. Svetainė atsidarys 2 val. po piet. Programa prasidės 4 val. Šokiai tęsis iki 2 val. nakties.

Pirmas bus GRAND MARŠAS, kuriame eis visi Naujienų rašytojai, darbinin-kai, zecerai, mašinistai, išnešiotojai, vaikai ir pritarėjai. Nuo Grand Maršo bus nutraukta Fotografija.

Inžanga 25c

Visus širdingai kviečia atsilankyti

NAUJIENŲ BENDROVE

Važiuojant iš kurios nors miesto dalies, reikia važiuoti iki 18 gatvei, o paskui 18-tos gatvės karais iki Blue Island Ave. Važiuojant Blue Island karais, reikia va-žiuoti iki kampo 18-tos gatvės.

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News

Published daily, except Sunday, by Lithuanian News Publishing Company, Inc. Address: Naujienos, 1840 S. Halsted St., Chicago, Ill. Telephone, Canal 1506

Terms of subscription: In Chicago, by carrier, per week 12 cents; by mail, one year \$6.00. Outside Chicago, by mail, one year, \$6.00.

Entered as Second-Class Matter March 7, 1914, at the Postoffice at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

NAUJIENOS

Pirmas Lietuvos Dienraštis Amerikoje. Kina iš Chicago kasdien, išskiriant Nedėlius. Čekia Naujienų Bendrovė.

Prenumeratos kaina: Chicagoje — per išnešiotojus 12 centų savaitėje. Pateiktas, Chicagoje metams \$6.00, pusei metų \$3.50. Atkur, ne Chicagoje, metams \$5.00. Pusei metų \$3.00. Trims mėnesiams \$1.75. Dviem mėnesiams \$1.25. Europoje, metams \$7.00. Savienų dienraščio numeris kaina 2c. Adresas: Naujienos, 1840 S. Halsted St., Chicago, Ill. Telefonas, Canal 1506.

Redakcijos Straipsniai

12 VASARIO — BEDARBIŲ DIENA.

Poryt bus Lincolnio gimimo diena, kurią šiais metais darbininkai nutarė paversti Bedarbių Diena.

Kiekviena organizacija, kuri nėra priešinga darbininkų klesai, turi susirinkimais, prakalboms arba dalyvavimu demonstracijose išreikšti protestą prieš bedarbę, kankinančią milijonus žmonių Amerikoje.

Kiekvienas darbininkas, kiekvienas žmogus, pritariantis darbininkų klesai, turi pasirūpinti, kad bedarbių susirinkimai ir demonstracijos pavyktų kuogeriausiai.

Nuo bedarbės kenčia netekusieji darbo darbininkai. Nuo jos kenčia bedarbių šeimynos. Ji, kaip sunki našta, gula ant visos darbininkų klesos pečių, spausdama žemyn algas grasindama kiekvienam darbo žmogui atimti paskutinį duonos kąsnį.

Bedarbė yra visos šalies nelaimė. Visa šalis todėl turi sukrusti prieš ją ir prieš tuos ponus, kurie nesirūpina jos aukų likimu.

Visi rengkitės prie Bedarbių Dienos!

ZODŽIAI IR FAKTAI.

Tik suspėjo praskambėti švelnus jaunojo Rockefeller'io žodžiai pramonijinės komisijos tyrinėjimui salėje, kaip pasklido žinia, kad Coloradoje, Rockefellerių dinastijos viešpatijoje, patraukti kriminalinė atsakomybėn daugiau kaip 150 anklakasių.

Kaip sutaisyti meilūs turtin-gojo "džentelmano" žodžius su šita žinia?

Kas darosi Colorados streiko apskrityje (iš kapitalistų arba valdžios pusės), tai negali daryties ponams Rockefelleriams ant keršto. Jų valia tenai yra įstatymas. Streikininkų kaltintojai yra Rockefellerio valios pildytojai.

Nėra, žinoma, reikalo, kad senasis arba jaunasis Rockefelleriai patys fabrikuotų kaltinimus prieš savo mainų darbininkus, kaip nėra reikalo, kad juodu patys tuos darbininkus gaudytų ir kalėjiman sodintų. Toks džabas būtų jiemsdyviem perprastas; ji ap-rūpina tam tikri žmonės ir įstaigos.

Bet persekiodami darbininkus, tie žmonės ir įstaigos elgiai Rockefellerių biznio dvalioje. Delto kad Rockefeller-

rių bisnis reikalauja darbininkų spaudos, delto tie darbininkai yra spaudžiami.

Rockefellerio tarnai, užimantys įvairias vietas Colorados kasyklose, lygiai kaip ir tos valstijos valdininkai, įstatymdaviai ir kitokie "autoritetai," spaudžia darbininkus, kadangi tuo būdu jie išspaudžia pelną savo ponui. Juo daugiau jie spaudžia, tuo jie išspaudžia jam daugiau pelno.

Didelis kapitalistas jau del to vieno, kad jisai yra didelis ir kad jisai turi daug galybės, neišvengiamai virsta aršiausiu darbininkų prispaudėju — visviena, ar jo valdytojai yra gero ar blogo budo žmonės. Jų rolė yra despotų rolė.

Kas Rockefelleris yra, kaipo žmogus, tatau nesvarbu. Nesvarbu net ir tai, ką jisai kalba apie savo biznį. Jo žodžiai gali būti saldūs, kaip medus, bet jo kapitalas yra, buvo ir bus kietas jungas ant darbininkų sprando.

BAUSMĖ UŽ NAIVUMĄ.

Yra žmonių, kurie visą savo amžių palieka naivūs (neprityrę, tikintys), kaip maži vaikai. Dažnai jie esti tokiais neveizint net to, kad jie turėjo progą giliai išlavinti savo protą.

Prie tokių žmonių priguli garsūs rusų revoliucionierius Vladimir Burcev. Jisai yra nebe jaunas. Porevoliucijinėje gadyne jisai pasižymėjo tuo, kad atidengė Azefą ir šimtus kitų provokatorių. Tatau jam pavyko atlikti aciu jo nuodugniai pažinimui Rusijos revoliucijos judėjimo istorijos.

Burcevas per dešimtys metų studijavo įvairius revoliucijos dokumentus, sekė partijų ir jų veikėjų darbus, ir pagalios jisai taip įsigilino į tą dalyką, kad iki smulkmenų galėjo nupasakoti kiekvieną žymenį atsitikimą iš paskutinio dešim-mečių revoliucijinio judėjimo ir istoriją kiekvieno žymesnio žmogaus, dalyvavusio jame. Tuo būdu jam pasidarė lengva atskirti tikrus revoliucijos gavalius nuo netikrų, įsimašiusių į tą judėjimą tikslu jam kenkti.

Ir štai, šitas revoliucijos žinovas, šitas revoliucijinis Sherlock Holmes, nuo kurio akies negalėjo ilgesni laiką slėpties ne laisvės kovojojo rubu prisdengęs carizmo agentas, staugi virto auka įsitikėjimo carizmui. Vos prasidėjo karė, Burcevas apleido užsienį ir išvažiavo tėvynėn, kad tenai ant vietos ėmus raginti prie vienybės visus Rusijos žmones kovai su šalies priešu. Jisai manė, kad už tokį didvyrišką patriotizmą caro valdžia užmirs visus jo griekus ir priims jį, kaipio tikrą tėvynainį, ištiesioms rankoms.

Caro valdžia, tiesa, priėmė jį labai rupestingai ir pasodino — į kalėjimą. Nesenai jisai tapo be teismo, administrati-viu keliu, išstremtas Sibiran.

"Dėkingoji" tėvynė atlygino savo "sunui" už jo gerą širdį. Gaila žmogaus, kad ant senatvės turės kentėti išstremimo vargus. Bet bausmė užpeln-yta: kam jam reikėjo tikėti caro valdžios padorumu. Toks tikėjimas yra aršesnis už kriminalų nusidėjimą.

JIEMS NE JUOKAI.

Talkininkai skelbia, kad jie kariauja už laisvę prieš despotizmą, kurio įkunijimas esąs Vokietijos militarizmas. Žinoma, tai yra "bluff" ir daugiau nieko. Bet Anglijos darbininkai mano, kad jeigu tai

ir yra "bluff," tai visgi nereikia leisti, kad juo būtų žmonės juokinami. Perdaug rimti yra dabar laikai, kad būtų galima juokus daryti.

Rusija, neva kariaujanti kartu su Anglija ir Francija už žmonijos laisvę, nesiliauja persekiojus darbininkų organizacijas. Anglijos darbininkams tatau nepatinka. Unijų delegatų susirinkime, įvykusiam "Memorial Hall" salėje Londonne, jie priėmė rezoliuciją, kurioje jie reikalauja, kad užsienio dalykų ministeris užtartų už nuteistuosius Rusijos darbininkus ir paragintų Rusijos valdžią apskritai apsieiti su savo darbininkais taip, kaip liepia laisvės principai.

Jeigu darbininkai nuolatos elgtųsi taip rimtai, tai valdžiom perėtų noras tyčioties iš žmonių lengvatikystės.

GOMPERSAS ATEIVIS.

Samuel Gompers gimė Londone, Anglijoje. Da vaiku budamas jisai atvažiavo į šią šalį, ir jam pavyko čionai padaryti neblogą karjerą, kaipo "darbininkų vadovo."

Dabar Gompersas yra labai neužganėdintas, kad prezidentas sustabdė bilių, suvaržant ateivybę. Kada Wilsonas uždėjo veto ant biliaus, tai Amerikos Darbo Federacijos prezidentas žaibus ir perkunus ėmė svaityti ant demokratų partijos, versdamas jos atstovus kongrese balsuoti prieš Wilsono valią.

Gompersui rupi ne tai, kad apsaugojus Ameriką nuo menkos vertės imigrantų, nes kalbamasai bilius nuo to ir negali apsaugoti. Jisai nori, kad sumažėtų ateivių skaičius apskritai. Jam rodosi, kad Amerikon važiuoja perdaug žmonių iš kitų šalių. Teisingai sako vienas progresistų laikraštis, kad Samuel Gompers turbut yra užmiręs, kad jisai gimė Londone.

Bet panašų užmetimą būtų galima parodyti ir šimtams tų kongresmanų, kurie davė savo balsą už imigracijos suvaržymo bilių. Jeigu jie ir gimė šioje šalyje, tai jų tėvai arba tėvų tėvai visgi yra atėję iš Europos. Išimant indionus, vis žmonės šioje šalyje yra ateiviai. Ir štai tie ateiviai, delto kad jiems pavyko čia kiek prisisiekti, daro bilius, idant apsunktinus įvažiavimą šion šalį kitiems ateiviams. Jie taip pat, kaip ir Gompersas užmišo apie savo kilmę.

Apžvalga

Pas K. Drangelis, Amerikos Lietuvos Daktarų Draugijos sekretorius, praneša "Tėvynėje," kad tos organizacijos pirmininkas Dr. Antanas Kazis Rutkauskas, pasitraukęs iš pirmininko vietos ir iš Draugijos. A. L. D. D. sekretorius stato klausimą: ar palikti da ją gyva, ar numarinti. Indomys tečiaus yra motyvai, del kurių p. Rutkauskas nutarė apleisti daktarų draugiją; jisai išdėsto juos sekamam laiške.

Pirma laiko nepermatomos pareigos likausi pajungtas tautinin darban ir del tos priežasties negaliu vienkart būti dviejose vietose.

Lietuvių Daktarų Draugijos sueiga laikau daug menkesnės vertės reikalu, negu tą, kuris mano laiką užima, todėl Tamstos kviečiamam susirinkiman nepribusiu.

Delet Tamstos prisidėjimo

prie skaldymo, bet ne vienijimo, mūsų tautos — vis lab Tamsta dariai prieš mano velijimus; taipgi, Tamsta panaudojai mano išduotąjį seiman mandata mūsų tautos skaldytojų parėmimui, bet ne Lietuvos šelpimui, tuom nužemindamas A. L. D. D. vardą visuomenės akyse. To viso delei, nenoriu toliaus užimti jokią valdancią vietą minimoje A. L. D. Draugijoje. (Jau nuo rugsėjo, 1914, tos draugijos susirinkimuose nedalyvavau.)

Šiuomi laišku — atsistatydinu (rezignuoju) iš A. L. D. D. pirmininko vietos ir vienkart išstoju iš šitos draugijos ant visados.

Pas A. K. Rutkauskas pirmininkavo klerikalų seime ir yra dabar klerikalų fondo prezidentas; o p. Drangelis dalyvavo Visuotinam Seime. Pas Rutkauskas šiame laiške kaltina p. Drangelį, kad šis savavališkai panaudojęs savo organizacijos mandata, važiuodamas į Visuotinąjį Seimą. Keista, kad p. Drangelis apie tai visai tyli.

Atėjo gadyne, kad visi didesni ir mažesni klerikalų priešai iš kailio neriasi, stengdamiesi išaiškinti jiems, kas jie, klerikalai, yra. O klerikalai to visai nesupranta, arba nenori suprasti; jie net to vardo nenori prisiminti.

Vienas klerikalizmo aiškintojas, Tautininkas, "Lietuvoje" taip išdėsto reikšmę žodis "klerikalas":

Nebudamas bieglas mokslas, as suprantu, kad klerikalai, "klerikalizmas" paeina nuo žodžio "kleras," o tas zenklina "kunigija."

Kunigijos užduotis yra rūpintis dvasiškais žmonių reikalais. Didelė tai užduotis, nes jų privalumas yra išstobulinti žmogaus sąžinę, vesti prakilynben jo dvasią ir sielą. Kunigų darbas yra vesti žmones prie tos doros, kurios pamatus padėjo Kristus ir kuriuos išpažįsta ne vien tik katalikai, bet ir visos krikščioniškosios tautos (tik krikščioniškosios? "N." Red.). Toks darbas nėra klerikalizmas ir toki kunigai arba jų pasekėjai nėra klerikalai. Tai yra geri žmonės, katalikai arba ir abelnai krikščionis.

Yra vienok ir kitokios rūšies kunigų ir jų pasekėjų:

Be ne visi pauksčiai — sako p. Tautininkas — turi lakstingalos balsą; net ir angelai, — ir tie nevisi buvo angelai, jeigu tiek daug pekla sunų dabar turi. Net ir ne visi paties Kristaus mokiniai buvo teisingais jo apaštalais, nes kitaip nebūtume turėję Judošiaus. Taigi, anaipol ir ne visi kunigai rupinasi apie tas užduotis, kurios jų "stoniui" priklauso, ir apie kurias tik-ką minėjau.

Po šitų vaizdžių aprašymų straipsnio autorius pagalios prieina prie klausimo branduolio ir sako:

Tokius kunigus, kurie trokšta vadovavimo ne tik dvasiškuose reikaluose, bet ir svietiškuose reikaluose, as vadinu klerikalais. Visus tuos žmones, kurie nori, kad būtų toji (? "N." Red.) pilna kunigų arba klerų (p. Tautininkas jau užmiršo, kad "klerus" reiškia kunigija, o ne kunigas! "N." Red.) svie-

tiškuose žmonių reikaluose, as taipgi vadinu klerikalais.

Klerikalai rėkia gvoltu, kada juos pavadini klerikalais. Jie sako, kad tas žodis esąs koliojimo žodis. I tai jiems atsako p. Tautininkas:

...klerikalo vardas negali skaityties pažeminimo vardu. Tai yra vardas žmogaus, kuris priklauso prie tulos partijos, ir mano manymu žodis "klerikalas" turi pats savyje tiek garbės, kiek žodis "tautininkas" arba "socialistas" — nei daugiau, nei mažiau.

Vienok augščiau tas pats ponas tautininkas išvadžiojo, kad klerikalai taip skiriasi nuo kunigų, pildanciu savo "stono" užduotis, — kaip nelyginant "peklos sunus" nuo angelų arba Judošius nuo Kristaus apaštaly. Ir visgi klerikalo vardas nereiškiąs pažeminimo!

Tai logika!... Ir biednas "Katalikas" jaučiasi užgautas klerikalų vardo minėjimu. Pasak jo, pas lietuvių jokių klerikalų nėra, o tik esą katalikai. Bet užreikęs tai, jisai kalba:

...mūsų klerikalizmą galime pavadinti smarkia reakcija prieš laisvamaniškąją tendenciją tarp mūsų veikėjų. Ir ištikro, ar rasime kitų tautų, kur visuomenės veikime taip aštriai susidurtų tikybinių ir prieštikybinių elementai....

Gali but tai ir tiesa, kad pas lietuvių, bent dabar, tie elementai susiduria aštriau, negu kitose tautose. Bet, viena — tatau da nereiškia, kad kalti tame yra prieštikybinių elementų.

Iš šitų "faktų" matyt, kad J. P. Raulinaitis arba nesupranta arba nenori suprasti, jog "pildyti visus zecerių organizacijos taisyklėse nurodytus reikalavimus," reiškia tą pat, ką ir pildyti lietuvių zecerių unijos visus įstatymus, o tuose įstatymuose (jeigu tik J. P. R. juos skaitė) juk yra aiškiai nurodyta kiek laiko zeceriai privalo dirbti, ir už kokią mokesį ką padaryti, ir už ką zecerį administracija gali atleisti ir tt., reiškia ir administracijai duodamos tokios pat — jau privilegijos, kaip ir zeceriams.

Privestieji J. P. R. pavyzdžiai, butent, "zeceriai galėtų pareikalauti iš spaustuvės Administracijos valandų tokių trumpų, kaip kad anglų zeceriai turi," yra daugiau, negu juokingi. As pasakysiu J. P. R., kad lietuvių zeceriai tokie — jau žmonės, kaip ir anglai ir jie netik kad galėtų, bet ir privalėtų reikalauti "tokių pat darbo valandų, kaip ir kad anglai turi" (48 val.); tečiaus, J. P. R. nelaimė, lietuvių zeceriai, kaip "Kovos," taip ir didžiojo kitų spaustuvu, jau senai tokias valandas turi dargi be jokio zecerų unijos "pareikalavimo."

Kas prie zecerų augštų algu reikalavimo nemanau daug J. P. Raulinaičiui aiškint, nes jis, kaip žinau, nėra zeceriu, ir sunku but jam tai išaiškinti, tik pastebėsiu tai, kad zecerų unijos įstatymuose taip žemos skiriamos algos, kad daugelis lietuvių spaustuvu ir be "pareikalavimo" moka da didesnes algas, o tulos spaustuvės moka dagi augštesnes lietuviams zeceriams algas, negu anglai moka; tas reiškia kad lietuvių ir tie tokie — jau gabūs šiame amate kaip ir anglai, ir be reikalo kaikas nori įkalbėti, kad lietuvių tegali tik pusę tiek padaryti, kaip anglai.

Vasario 14 d. Tėvynės Myletojų Draugystė No. 1 rengia vakarą, kurio pelnas eis į Lietuvos Šelpimo Fondą. Nulidusiu Broli.

"Kovos" Spaustuvė--Unijinė

"Kovos" administracija pripažino Lietuvių Zecerų Sąjungą Am., t. y. zecerų nesena suvertąją uniją, ir "Kovos" num. 6 išėjęs jau su unijos zenkleliu — label'iu.

Zecerų Sąjungos valdyba pilnai tikėjo, kad "Kova" išsyk pripažins jų įstatus; tečiaus galėjo ir kitaip atsitikti.

Mat tas reikalas buvo pavestas nutarti L. S. S. Pildomamjam Komitetui, susidedančiam iš 3 ypatų, kurių vienas kaip matyt iš P. K. tarimų, yra prieššagas pripažinimui Zecerų unijos "Kovos" spaustuvėje, ir tik aciu kitų dviejų P. K. narių pritarimui, "Kovos" spaustuvė tapo unijinė.

Nestebėtina, kad J. P. Raulinaitis (P. K.—to narys) balsavo prieš pripažinimą "Kovos" spaustuvė unijos; bet indomu pasiklausyt, kuo remdamasis jisai taip balsavo. Anot jo "ispildyti visus zecerų organizacijos taisyklėse nurodytus reikalavimus" (taip buvo suformuluotas įnešimas), tai reiškia, duoti zeceriams privilegiją statyti savo reikalavimus, o "Kovos" administracija jiems negalėtų statyti jokių reikalavimų; iš to, girdi, kiltų, nesusipratimai: pav. — zeceriai galėtų pareikalauti iš administracijos valandų tokių trumpų, kaip kad anglų zeceriai turi (mano pabraukta. — Zec.), arba tokių augštų algu, kaip anglų zeceriai turi, o darbo jie gal atliktų tik pusę tiek, kiek anglai....

Iš šitų "faktų" matyt, kad J. P. Raulinaitis arba nesupranta arba nenori suprasti, jog "pildyti visus zecerų organizacijos taisyklėse nurodytus reikalavimus," reiškia tą pat, ką ir pildyti lietuvių zecerų unijos visus įstatymus, o tuose įstatymuose (jeigu tik J. P. R. juos skaitė) juk yra aiškiai nurodyta kiek laiko zeceriai privalo dirbti, ir už kokią mokesį ką padaryti, ir už ką zecerį administracija gali atleisti ir tt., reiškia ir administracijai duodamos tokios pat — jau privilegijos, kaip ir zeceriams.

Privestieji J. P. R. pavyzdžiai, butent, "zeceriai galėtų pareikalauti iš spaustuvės Administracijos valandų tokių trumpų, kaip kad anglų zeceriai turi," yra daugiau, negu juokingi. As pasakysiu J. P. R., kad lietuvių zeceriai tokie — jau žmonės, kaip ir anglai ir jie netik kad galėtų, bet ir privalėtų reikalauti "tokių pat darbo valandų, kaip ir kad anglai turi" (48 val.); tečiaus, J. P. R. nelaimė, lietuvių zeceriai, kaip "Kovos," taip ir didžiojo kitų spaustuvu, jau senai tokias valandas turi dargi be jokio zecerų unijos "pareikalavimo."

Kas prie zecerų augštų algu reikalavimo nemanau daug J. P. Raulinaičiui aiškint, nes jis, kaip žinau, nėra zeceriu, ir sunku but jam tai išaiškinti, tik pastebėsiu tai, kad zecerų unijos įstatymuose taip žemos skiriamos algos, kad daugelis lietuvių spaustuvu ir be "pareikalavimo" moka da didesnes algas, o tulos spaustuvės moka dagi augštesnes lietuviams zeceriams algas, negu anglai moka; tas reiškia kad lietuvių ir tie tokie — jau gabūs šiame amate kaip ir anglai, ir be reikalo kaikas nori įkalbėti, kad lietuvių tegali tik pusę tiek padaryti, kaip anglai.

VASARIO BARGENAI

Prekės gi ant galo! Viršenybė bile kokios krautuvės priklauso nuo to, kokios prekės yra duodamos ir tik tame yra svarbiausia priežastis nuostabam mūsų krautuvės iškilimui.

Kiekvienas apskelbimas turi savo įtakę--šitas-gi specialiai.

Ketverge, Petnyčioj, Subatoj ir Panedelyj. Vasario 11,12,13 ir 15

Overkotai turi išsiparduoti

Vyrų ir vaikų overkotai už pusę ir mažiau kaip pusę jų reguliariškos vertės.

Jums apsimokes ateiti ir peržiūrėti šituos nepaprastai geros vertės overkotus

Vyrų ir Vaikų Overkotai

Juodi, pilki, rudi ir maišyti overkotai, dirbti su atverčiamais kalnieriiais ir nekurie su astrachaniškais kalnieriiais, visokio dydžio 34 iki 44, reguliariškai \$10.00 džio 34 iki 44, reguliariškai \$10.00 tai, specialė kaina pakol jų bus

\$5

\$8.50 Vaikų Overkotai už \$4.85

Vaikų overkotai, priskaitant pilkas činčilas, mėlynas ir rudas ir astrachaniškais kalnieriiais, dydžio nuo 3 iki 10 metų, vertės iki \$8.50, specialė kaina šiame išpardavime

\$4.85

Vaikų Knickerbockers

Mill firmos geriausios kelnės, visokios spalvos, dideliame pasirinkime, dydžio 5 iki 15, vertės iki \$1.50. Specialė kaina šiame išpardavime

89c

Vyrų kelnės

Visokios spalvos, mėlynos, pilkos ir maišytos, dydžio 30 iki 42 per juosmenį, vertės iki \$2.00, specialiaime išpardavime tik

\$1.39

Vaikų Rah Rah kepurės

Mažų vaikų Rah Rah kepurės, visokio dydžio, činčilos ir pliušo, vertės iki 89c. Šiame išpardavime tik

39c

Išsiuvinejimai

17 colių Nainsook išsiuvinėtos šniuravonės, labai puikus darbas, vertės 19c, yrdas už

12½c

Karbatkos ir Idejimai

Karbatkos ir visokie indėjimai, 2 yrdai už

5c
Visokios šalkos, baltos ir geltonos, labai gražiais kvietkais, kiekviena po

Cluny išsiuvinejimai

Grynų linų cluny išsiuvinėmai visokio pločio ir formos — tikras bargenas, vertės 10c yrdas, dabar tik

5c

Paduškų Aprimavimai

Setino paduškų kvoldai, puspento yrdas ilgio, visokios spalvos, reguliari kaina 25c, šiame išpardavime

19c

Įavivrus šilkai ir volilai

27 colių išsiuvinėti šilkai ir volilai del pasipuošimo dresių ir tt. Šiame išpardavime yrdas tik

25c

Karbatkines skopetaites

Nottingham karbatkinės skepetaitės ir šalkos, labai gražiai išsiuvinėtos, reguliari kaina 25c. Šiame išpardavime kiekviena po

19c

ATEINANČIOS mados kepeluškai, kurie turi patraukiančius efektus ir gražią kombinaciją yra dabar rodomi mūsų Kepelų Skyriuje. Mados yra už vis gražiausias ir kiekvienam pritinkančios.

Vaikų ir mergaičių kapeliuškai, 75c, ir 98c vertės, pereinanti rudens mados, šiame išpardavime po

10c

Apvalymo išpardavime \$4.00 ir \$5.00 kapeliuškai, specialė kaina šiame išpardavime

\$1.00

Vasario mėnesio čėverykų išpardavimas

VYRŲ ČEVERYKOS — Vyrų juodos ir rudos čėverykos, labai gražaus drabužio viršais, vertės \$3.50 pora

\$2.98

VYRŲ ČEVERYKOS — Vyrų gun metal čėverykos, su guzikėliais ar šniureliais, vertės \$2.50 pora

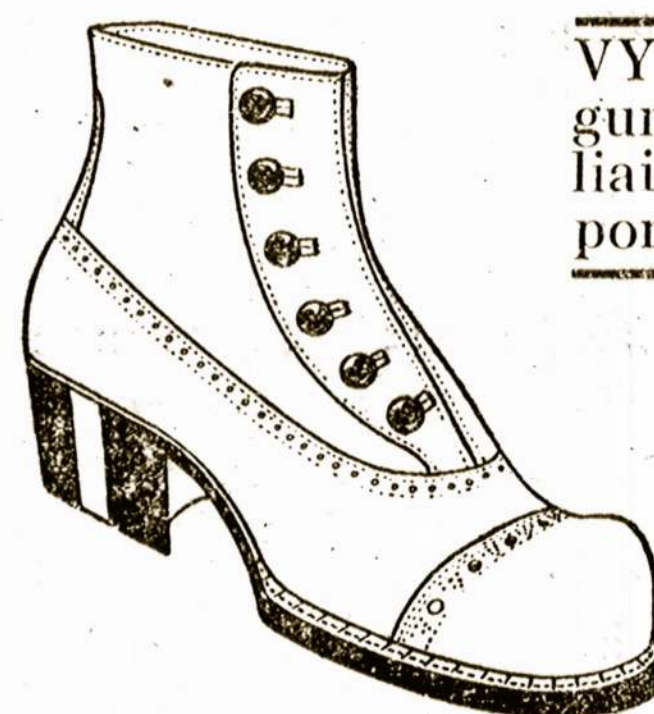
\$1.98

VYRŲ ČEVERYKOS — Vyrų labai tvirtos darbininkiškos čėverykos, juodos ir rudos, specialė kaina šiame išpardavime

\$1.89

VAIKŲ ČEVERYKOS — Vaikų tvirtos čėverykos, su guzikėliais, dydžio 1 iki pusšesto už

\$1.48

VAIKŲ ČEVERYKOS — Mažų vaikų čėverykos su guzikėliais, dydžio 9 iki 13, pora

\$1.19

MOTERŲ ČEVERYKOS — Visokios moterų čėverykos, su guzikėliais ir šniureliais, vertės \$2.50

\$1.48

MOTERŲ geros patentuotos skuros su guzikėliais čėverykos, juodais ar pilkais viršais, vertės \$3.50, dabar

\$2.98

MAŽŲ VAIKŲ ČEVERYKOS — Mažų vaikų gun metal čėverykos, dydžio 6 iki 11, už porą

98c

MERGAIČIŲ ir VAIKŲ ČEVERYKOS — geros skuros čėverykos, su guzikėliais, vertės \$2.50 pora

\$1.79

SPECIALIAI DEL KETVERGO — Mergaičių ir vaikų raudono drabužio čėverykos, dydžio 6 iki 2 vertės 50c, pora

23c

Didelis Dirbtuves išvalymas Fergeson Mc Kinney Darbo marškinių. Išpardavimas prasidės ateinančia Seredą, Vasario 17-tą.

ATKINS AND FREUND
DEPARTMENT STORE
4305-07-09-11 ASHLAND AVE.

Tai nera klaida

Nes tikrai išparduosime Moterų ir Merginų Siutus it Kotus tik 1 ir 2 vieno sorto, Zibelinos, Cerkeso, Gelumbes, Juodos, Melinos ir Rudos \$2.95

Zieminiai kotai, nekurie turi skraistės efektą, juodos zibelinos, keletas gerų šiltų kotų; tame pat skyriuje yra čerkeso ir gelumbės siutai, visokio dydžio, šiame išpardavime tik už

\$2.95

Kudikių Apredalai

Multininiai kimonai, labai gražiai aptrimuoti, specialė kaina šiame išpard.

25c

Kudikių ilgus multininės apatinės, su muslino šniuravone ar karbatkomis arba gražiai išsiuvinėta, vertės \$1, dabar tik

25c

Vaikų Nainsook ir muslino dresės ir apatinės aptrimuotos su karbatkomis arba gražiai išsiuvinėta, vertės \$1, dabar tik

49c

Mažų vaikų multininės ir voile bliuskos ir rubaškos, vertės iki \$1.75, dabar išpardavime

77c

Specialiai Bargenai

Ketverge tiktai Tamsūs ir šviesūs kimonai žiurkštai, vertės 50c už

29c

Pėlnyčioj tiktai Šniuravonės, dirbtos iš muslino ir karbatkomis gražiai aptrimuotos už

19c

Subatoj tiktai Apatinės dresės dirbtos iš ruožuoto multino, už

19c

Vaikų plaunamos dresės dydžio 2 iki 6 ir 6 iki 14, ruožuotos ir plynios dresės, dideliame pasirinkime už

69c

Šilkai, Aksomai, Dresių Tavorai

Pus-šilkis

36 col. pusšilkis labai tinkantis del kasdieninio nešiojimo ir del vakarų, specialė kaina, yrdas

89c

Aksomas

32 colių aksomas juodas, žalias, mėlynas, rudas ir visokios kitokios spalvos del siutų, kotų ir t.t. 75c vertės, yrdas

59c

Suktu vilnu Tavoras

40 colių pločio suktų vilnų tavoras, juodas ir naujausios šių metų spalvos, reguliari kaina 75c vertės, yrdas

49c

Šilkiniai Muslinai

36 colių šilkinis muslinas dideliame pasirinkime naujos spalvos, reguliari kaina \$1.25 vertės, specialė kaina yrdas už

98c

Crispenes!

40 colių šilkinis vilnonis Crispes, naujas drabužis, visokio spalvoj, minkštas ir šiurkštus, yrdas už

\$1.25

Crape De Chines

40 colių šilkinis Grape de Chines kokioj tik nori spalvoj, specialė kaina šiame išpardavime, yrdas už

\$1.25

WALTERO ŠNAPSO VARGAI

GUY DE MAUPASSANTO Papasakojimas.

Sulig ta valanda, kaip Valteris Šnapsas vokiečių kariuomenės eilėse inėjo į Prancijos ribas, jis pasijuto esąs nelaimingiausias pasaulyje žmogus. Jis buvo storas, neparangus, kvėpuodamas sunkiai šniokštė ir visados skundėsi kojomis, kurių buvo apšileivęs ir labai riebios.

Beto, savo prigimimu jis buvo taikus žmogus, draugingas, karingumo neturėjo savyje nei šešelio. Turėjo ketvertą vaikų, kuriuos mylėjo begalo, ir jauną šviesiaplaukę pačią; jos glamonėjimų, mylavimų ir bučiavimų jis niekad negalėjo užmiršti, ypač vakarais. Namie jis mėgdavo kelties vėlai, o gulėti eidavo anksti, mėgdavo gerai ir nesiskubindamas valgyti ir išsigerti alaus knaipoje. Beto, jis buvo pilnai įsitikinęs, kad visos gražiausios ir maloniausios gyvenimo pusės baidosi kartu su juo, todėl visa savo siela neapkentė, ir baidosi neapkentė, visų tų armotų, šautuvų, revolverių, kardu, ypatinai durtuvų, jausdamas neturįs atsakomo mitrumo ir vikrumo apsiginti savęs nuo to smarkaus ginklo.

Nakties metu, gulėdamas greita savo knarkiančių draugų, jis ilgai mąstydavo apie savo toli tėviškę paliktuosius ir apie tuos baidius pavojus, kurie dabar stovėjo jam ant kelio. Jeigu jis užmuštų, kas tada būtų su jo vaikeliu? Kas būtų su jo penės, kas auklės? Juk ir šioje valandoje jie neturtingi, nežiurint tai, kad išeidamas jis, pasikolines, paliko jiems šiek tiek pinigų. Valteris Šnapsas kartais net apsisverkdavo.

Pirmuose mušiuose jis jausdavos taip nusilpęs ant kojų, kad norėdavo kristi ant žemės ir tiek, bet tuojuo atsimindavo, kad jeigu parkristų, tai visa armija turėtų pereiti jo kūną. Dėl kulpių švilpimo jam plaukai ant galvos šiaušdavos.

Ištisus mėnesius gyveno jis baimėje ir nusiminime. Armijos korpusas, kuriame jis tarnavo, traukė ant Normandijos linkui, ir vieną kartą atsitiko taip, kad Šnapsas buvo pasiųstas su nedideliu kariuomenės būreliu žvalgaus į vieną vietą, kurią ištyrinėję jie turėjo grįžti atgal. Visa aplinkui rodė, buvo ramu, jokių priešų nematyti buvo.

Vokiečiai ramiai traukė sau į nedidelį klonį, išvagotą gilomis grabėmis, ir štai staigu smarkus šaudymas, padėjęs ant syk apie dvidešimt žmonių, privertė juos sustoti. Bematant, iš nedidelės giraitės išsoko francūzų kariuomenės būrys ir, durtuvus atkišę, puolė ant vokiečių.

Valteris Šnapsas iškarto nei nepasikrutino: jis buvo taip nusigandęs ir sumišęs, kad nesižinojo nei ką bedaryti. Pasikui dinktelėjo jam į galvą, kad reikia bėgti, bėgti kuogreičiau, bet čia tuojuo atsiminė, kad bėgti jis tegališ tiek, kiek vėžys, palyginant su pasaususiais francūzais, kurie bėga pasišokinėdami, kaip ožkų kaime. Pamatęs netoliese didelę grabę, pilną visokių stagarų ir apdengtą sausais lapais, jis abiem kojom šoko grabėn, visai nepagalvojęs dagi apie jos gilumą, taip lygiai, kaip kad šoka nuo tilto upėn.

Kaip mestas akmuo prasmuko jis pro storą sluogsnį besivyniojančių ir spygliuotų erlėžių ir nenuolė ant dugno.

Greitai pakėlęs galvą jis pažvelgė augštin ir pro padarytą bepuolant skylę pamatė mėlyno dangaus sklypelį. Ta nemlta skylė galėjo jį išduoti, todėl jis greitai ėmė rėplioti visom keturiom tolyn nuo tos vietos. Gerą galą nurėpliojęs, jis, kai zuikys, augštoj sausoj žolėj prigludo prie žemės.

Per kokią valandą ar daugiau laiko jis vis dar girdėjo besišaudymą, riksmą ir vaitojimą. Paskui mušis palengva ėmė aptilti. pagalios viskas nutilo.

Staigu šalia jo kažikas sučiuzėjo. Pašoko nusigandęs. Bet pasirodė, kad tai buta tik mažo paukštelio, nutupusio ant sausų lapų. Ale Valteris Šnapsas taip tas buvo nugąsdinęs, kad dar visą valandą po to širdis jo smarkiai plakė.

Užėjo naktis, grabėj pasidarė tamsu. Kareivis pradėjo galvoti. Kas dabar daryti? Kur jam dėtis? Pasivyti savo kariuomenę? Bet kaip tatau padaryti? Kuriuo keliu eiti? Pagalios jam tektų išnaujo pradėti tą baidų gyvenimą, kur tiek ilgėjimos, tiek baimės, tiek vargo ir kentėjimų, — gyvenimą, kuriuo jis gyveno nuo pat karės prasidėjimo! Ne! Šitam jis jau nebeturėjo jėgų! Jam jau nebeištektų tiek kantrybės ir patvarumo kasdienai tokių vargų pakelti, kas valanda mirties pavojuje buti.

Bet kasgi daryti? Juk negalima pasilikti toje grabėje iki karėi pasibaigiant! Žinoma, kad ne! Jeigu būtų galima apsieiti be valgio, tai ir grabėj neprapultum, ale kad valgyti reikia kasdien!

Tokiu būdu jis atsidurė vienam vienas, ginkluotas ir muniuodieroj, savo priešų žemėje, toli nuo tų, kurie užsistotų tį jį ir apgintų. Šaltas prakaitas jį išpylė.

Staigu jam švystelėjo galvoj: "Gera būtų patekus nelaisvėn!" Ir širdis jam apsalo iš to didelio, neapsakomo noro patapti rancūzų nelaisviu. O buti nelaisviu, tai reikė buti ramiam, sočiai pasivalgiusiam, turėti gerą prieglaudą, apsaugotam nuo bombų, kulpių ir kardu gerai užlaikomam kalėjime. Ak, kad tai patekus nelaisvėn! Kokia saldi svajonė!

Jis greitais nusisprendė: —Eisiu ir pasiduosiu nelaisvėn!

Taip nusisprendęs jis atsistoj, kad nei valandėlės nebelaikiant tuojau įspildžius savo samanyą, bet čiajuo atėjo galvon vėl visa eilė minčių—minčių labai, labai nemalonių:

Kame pasiduoti nelaisvėn? Kaip? Kokiose aplinkybėse? Jam pirsistatė akyse baidūs vaizdai—vaizdai mirties! Baisiausi pavojai jam grumojo, jeigu jis išdrįstų eiti vienas, savo skardiniu, smailia viršune, kalpoku.

Kas būtų, jeigu jis susitiktų su kaimiečiais? Juk pamatė užklydusį, beginklį vokiečių, jie imty ir užmuštų jį, kaip kokį paklydusį šunį! Jie susmaigyty jį šakėmis, užkapotų kirviais, dalgiais, kastuvais! Jie padarytų iš jo putrą, suminkyty kai tašlą, sukanveiktų kaip ne Dievo sutvėrimą!

O jeigu susitiktų su volontieriais? Jie, kai padukę žvėris, nepažįstantis nei kas tai yra i statymai, nei disciplina, sušaudytų jį sau dėl pramogos, kad linksmiai praleidus valandėlę ir pasijuokus iš jo sušaudytos galvos.

Ir jis prisivaizdino sau, kaip ve jis stovi pastatytas prie sienos, o čia jį taiko ant syk dvidešimt šautuvų!

Na, o jeigu susitiktų su francūzų kariuomene? Prišakinijų būrių kareiviai galėtų intarti, kad jis esąs žvalgas šnipas, drąsus ir buklus kareivis, einas žvalgauti vienas pats, ir nieko nelaikiant imty ir nušautų jį. Jis tartum jau girdėjo,

kaip kareiviai, pasislėpę krumuose, vienas paskui kitą laidod į jį šuivius, o jis ve krinta ant žemės, visas kraujuose, ir jaučia įstrigusias kunan kulpiukas.

Didžiai nusiminęs, jis vėl atsistėjo. Padėjimas buvo baisiausias.

Užėjo naktis — tamsi ir juoda naktis. Jisai nesijudino nei vieno kuno nareliu, ir mažiausiai kame-nors sušlamėjus, drebėjo. Triušiai apie savo urvą pasibrazdinus Valteris Šnapsas vos ne pasileido bėgti; pelėdai surikus, baimė kai durklais varstė jo širdį. Plačiai savo apvalias akis išplėtęs, jis stebėjimos nakties tamson, ir jam rodės, tartum kas netoliese vaikščioja.

Taip besikankindamas baimė valandų valandas, pagalios pro susipynusias viršum galvos šakelės jis pamatė dangų bešvystant. Jam tuojuo pasidarė lengviau ant krutinės: visi kuno šnariai atgijo, atsigriebė, širdis nurimo, akys užsimerkė. Ir jis užmigo.

Kada nubudo; saulė buvo jau augštai. Buvo beveik vidurdienis. Laukuose viešpatavo klaidžiausia tyła, ir staigu Valteris Šnapsas pasijuto, kad jis baidiai išalkęs.

Nusižiovojo. O atsiminus apie dešras ir kopustus, tą skanų vokiečių kareivio valgi, jam seilės pradėjo varvėti ir pilvas gurguluoti.

Atsistoj, paėjo keletą žingsnių, ir vėl sustoj, kad apgalvotų, kas daryti. Ištiesi dvi valandį svarstė jis ir šiaip ir taip, kas valandėlę mainydamas savo nusisprendimus, susirupinęs, susikrimtęs, jausdamas, kad nieko gera nepajiegsias išgalvoti.

Pagalios blikstelėjo dar viena mintis, kuri pasirodė jam išmintinga ir gera, butent: patykoti kokio-nors kaimiečio, kur neturėtų prie savęs nė jokio, dagi mažiausio ginklo, ar šiaip kokio pavojingo įnagio, bėgti

prie jo ir pasiduoti į jo rankas. Nusiēmė kalpoką, kurio smaili viršunė galėtų jį išduoti, ir atsargiai-atsargiai iškišęs galvą iš grabės ėmė dairyties.

Aplinkui nebuvo matyt nė vieno gyvo sutvėrimo. Toli, po dešinės, tysojo kaimelis, leidamas augštin dumus iš savo dumalakų. Po kairės, gale medžiais nusodinto kelio, niuksojo didelė bokštuota pilis.

Taip išlaukė jis iki vakaro, baidiai kentėdamas ir nieko nematydamas, kaip tik lakiojančius varnus, nieko negirdėdamas, kaip kartų savo tuščio pilvo gurguliavimą.

Atėjo vėl naktis. Jis atsigu- lė savo grabėj, ant paties dugno, ir užmigo neramiu, kankinamu alkano žmogaus miegu.

Ėme dienoti. Šnapsas vėl ėmė laukti. Bet apielinkėj buvo tuščia, kaip ir vakar, ir jį apėmė nauja baimė — baimė badu numirti! Ir jis ėmė vaidinties, kaip ve jis guli ant grabės dugno, badu pastipęs, pusiau primerktom akim! Daugybė visokių mažų plėšriųjų žvėrių slenka prie jo lavono, a-

pipuola jį, įeina po drabužiais ir ima draskyti, ėsti. O didžiulis juodasai varnas savo ilgu snapu kapoja jo akis!..

Jam net protas ėmė maišyties. Rodėsi, štai hematant jis nebeteksiąs sąmonės, nebeteksiąs jėgų, krisiąs ant žemės ir jau daugiau nebeatsikelsias. Atsiniekinęs visais pavojais, jis rengėsi bėgti kaiman, žut ar but, bet staigu pamatė tris kaimiečius, einančius laukan su šakėmis ant pečių. Jis vėl pasislėpė savo grabėj.

(Galas sek. num.)

RUSŲ IR LIETUVIŲ DOMAI

AMERIKOJE.

Siunčiantieji pinigų į Rusiją, kreipkitės delei kurso rusiškų pinigų, kuris yra dabar daug žemesnis už pirmąjį, į Rusiškai Amerikonišką Biurą sekanciu adresu:

RUSSIAN AMERICAN BUREAU
160 N. Fifth Ave, tarpe Lane ir Randolph Sts., Chicago, Ill. Atdaras vakarais iki 8:00 kasdien ir nedėliomis iki 4 po piet.

DEPOZITUOK Savo Pinigus

tokioj bankoj, kur Jums duoda gvaranciją, jog ji yra saugi. Neuzvilk, bet pradėk taupyti pinigus šiandien. Jūs galite pradėti taupymą pinigų su vienu doleriu. Mes mokėsime Jums trečią procentą per metus ant Jūsų taupomų pinigų.

Jeigu Jūs norite siųsti pinigų į Lietuvą, tai šis yra atsakanis laikas tą padaryti, nes jūsų giminės be abejonės reikalauja dabar.

Seniausia, didžiausia ir tvirčiausia banka ant vakarų nuo Stock Yardu.

Kapitalas \$500,000.00. Pervirsis \$150,000.00

PEOPLES STOCK YARDS
State Bank
ASHLAND AVE. KAMPAS 47th ST. CHICAGO, ILL.

NELAIKYKITE PINIGUS NAMIE

Bet Saugiamė banke

Jūs žinote, kad saugiu banku gali vadintis tik toks bankas, kurį valdžia prižiūri, kuris turi didelį kapitalą ir yra vedamas padoriai ir patyrusių valdininkų. Persitikrink, jog bankas yra saugus, antru dalyku, reikia tēmyti, ar mandagiai su žmonėmis apsieinama, na ir ar paranku atlikti jame reikalus; ar nereik patrotyt pusę dienos kiekvieną kartą, kuomet yra reikalas į banką.

Primename, kad viską augščiau paminėtą rasite šiame mūsų

Didžiame Valstybiniame Banke, kuris:

1. Yra po globa ir kontrole valdžios.
2. Turi didelį kapitalą, kas yra bondsu saugumo.
3. Išduoda atskaitą iš savo stovio penkis kartus mēte ir garšina viešai.
4. Prigula ne pavieniai ypatai, bet bendrovi.
5. Turi ant depozitų — pašto bankų, miestų, pavieto ir valstijos valdžios pinigus.

1. Randasi lietuvių apgyventojė, visiems gerai žinomoj vietoj
2. Del kostumerių parankumo yra atdaras subatomis iki 8 val. vakare, o šiaip iki 4 po pietų.
3. Pinigus čia padėtus grąžina be pranešimo iš karno.
4. Turi lietuvišką skyrių del patarnavimo lietuviams.
5. Užtikrina mandagų patarnavimą.

CENTRAL MANUFACTURING DISTRICT BANK

1112 West 35th t. Netoli Morgan St. Chicago.

KAPITALAS IR PERVIRSIS \$275,000.00.

PIRMUTINIS IR VIENATINIS BANKAS BRIDGEPORTE PO GLOBA VALDŽIOS.

Taip geras kaip geriausias didmiesčio bankas, tik daug parankesnis.

PROCENTUS MOKA DU KARTU METUOSE

Išskolektuojame pinigus iš kitų bankų veltui.

Kalbama lietuviškai.

Lietuvių Skyriaus Vedėjas, A. PETRATIS.

BANKINĖS VALANDOS: nuo 9 ryto iki 4 po pietų. Subatomis nuo 9 ryto iki 8 vak.

VALSTIJOS BANKAS

ĮSTEIGTAS 1879 M.

STATE BANK OF CHICAGO

KAMPAS LA SALLE IR WASHINGTON STS.
(VIDURMIESTYJ)

KORPORATYVIS, VALSTIJOS VALDŽIOS IR APSKAITŲ BUTO PRIŽIURIMAS, O TODEL SAUGIAUSIAS PINIGAMS PASIDETI BANKAS

PASIDĖJUSIŲJŲ ČIA ŽMONIŲ PINIGAI APDRAUSTI BANKO KAPITALU IR ATSARGOS FONDU, SIEKIANČIU DAUGIAU KAIP

\$4,000,000.00

MOKA 3 PROC. METAMS

LIETUVIAI, KURIE NORĖTŲ PERKELTI SAVO PINIGUS IŠ KITŲ BANKŲ ČIONAI, TEGUL PRISTATO SAVO BANKINĘ KNYGELĘ, O STATE BANK OF CHICAGO SUKOLEKTUOS BE JOKIO ŽMOGIO RUPEŠCIO. NE CHICAGOJ GYVENANTIEJI GALI PASIDETI ČIA PINIGUS ATSIUSDAMI PAČTU. RAŠYKITE LIETUVISKAI.

Banko valandos: Nuo 9 ryto iki 3 po piet

